

DET ÄR KONSTIGT ATT DU KAN VETA HUR JAG VILL HA DET!
Och andra vardagsberättelser från personalen inom socialförvaltningen i Emmaboda kommun

salutogent
synsätt
värdegrund
människor
mötenord
berätta
personal
utifrån
hand

PERSONALEN
berättar
svårare
viktiga
inflytande
exempel
leva
tydliggöra
värdegrunden
betyder
ärlig
förklara
utgår
kommun
EMMABODA
betydelsefulla
hjälp
VARDAGSBERÄTTELSE bok
indivis
SOCIALFÖRVALTNINGEN
arbetat
förhållningssätt
våga
vardags
socialförvaltning
värdegund
se
verkligheten
delaktighet
stöd

arbets
medarbetare
varandra
tillsammans
SOCH
berättar
berättelser
KOMMUN
möte
verksamhet
ANDRA
arbetet
betydelsefulla
hjälp
indivis
arbetat
värdegund
vardags
värdegrund
studiebesök
kärlek
utgångspunkt
trygghet
vårme

DET ÄR KONSTIGT ATT DU KAN VETA HUR JAG VILL HA DET!

Och andra vardagsberättelser från personalen inom socialförvaltningen i Emmaboda kommun

Vi vill i denna bok berätta om möten. Socialförvaltning i Emmaboda kommun har i snart 15 år arbetat utifrån en värdegrund med utgångspunkt i ett salutogent synsätt. Våra värdegrundsfrågor går som en röd tråd genom hela vår verksamhet. Men vad betyder det egentligen? Ofta när vi får studiebesök eller är ute och berättar för andra om arbetet med värdegrundsfrågor använder vi ord som delaktighet, ett undrande förhållningssätt och inflytande. Naturligtvis är detta ord som är både betydelsefulla och viktiga. Svårare är det att förklara hur dessa ord omsätts i verkligheten - i din och min vardag och i möten människor emellan.

För att tydliggöra vad vi menar med att arbeta utifrån ett salutogent synsätt vill vi låta vår personal själva berätta. Så i din hand håller du 10 vardagsberättelser från personal där de ger exempel på hur ett möte kan bli när värdegrunden utgår från ett salutogent synsätt!

Personerna på fotografierna i boken är modeller och de har inget med berättelserna att göra.

EILA MEDIN SOCIALCHEF

DET ÄR KONSTIGT ATT DU KAN VETA HUR JAG VILL HA DET!

Jag blev en dag kontaktad av hustrun till en man som under flera år besökt den cirkelverksamhet jag leder. Hustrun berättade för mig att hon skulle göra en resa. Eftersom hennes man alltid haft svårt att acceptera hjälp från någon annan var hon orolig för hur det skulle fungera medan hon var borta. I samtalet berättade hon också att hon kände sig frustrerad över att mannen inte ville släppa in någon annan i deras vardag. Jag visste sedan våra cirkelträffar att mannen upplever otrygghet när han inte känner igen personer trots att han mött dem innan. Han vet vilka vi är om vi är i rätt sammanhang, till exempel om vi är i lägenheten där cirkeln är eller om vi sitter på rätt platser under cirkelverksamheten. Inför resan hade hustrun förberett mannen noga på att det skulle komma personal från äldreomsorgen när hon var bortrest. Vi hade fått information om hur mannens rutiner och dagar brukar se ut för att det skulle fungera så bra som möjligt för honom.

Första dagen när hustrun rest bort, kom jag hem till mannen. Han visste att jag skulle komma dit med mat.

Jag började göra så som hustrun informerat om att det skulle göras. Då säger mannen;

- Det är konstigt att du kan veta hur jag vill ha det!

Jag förklarade då för honom att hans fru varit så mån om att ge mig rätt information så att jag skulle kunna hjälpa honom på allra bästa vis, så att han skulle känna igen sig och vara trygg fastän hon inte var hemma.

Vi kan konstatera att det fungerade fantastiskt bra de dagar vi var hemma och hjälpte mannen i hans bostad. Från början var han orolig för hur han skulle reda sig utan sin fru. Men eftersom han kände igen sig i "sin egen vardag" blev han lugn och allt gick mycket bra!

EN RUNDA MED TAXI

En man som bodde på ett av våra särskilda boenden var ofta orolig och ville ge sig iväg. När han försvann ut spenderade vi ofta många timmar letande, innan vi hittade honom och kunde övertyga honom om att följa med tillbaka.

Många gånger körde taxi tillbaka med honom eftersom han gått till det lokala taxibolaget i byn och velat åka en runda i deras bilar. Då de visste vem han var kunde de köra honom hem. När samma mönster upprepades flera gånger diskuterade vi i personalen hur vi kunde göra för att mannen skulle känna att han fick komma ut så ofta han ville. Vi pratade också om att det verkade betyda mycket för honom att få åka taxi.

Tillsammans med närstående bestämdes därför, att när mannen ville, skulle han få komma ut och åka en runda med taxi. När han började visa sig rastlös och orolig beställde vi en kortare taxiresa. Han brukade vilja åka runt i samhället och se på platser han kände till och platser han varit på som ung. Detta passade honom och han blev inte lika orolig längre.

TACK FÖR FÖRTROENDET

Det var en stressig dag. Morgonrutinerna hade tagit extra lång tid. Nu skulle jag först iväg och storhandla med en kvinna som led av stark ångest och efter det direkt till vårdcentralen med en annan person.

På plats för att hämta kvinnan som ska handla kommer jag på att jag glömt ta med mig en remiss som ska med till vårdcentralen. Jag har en god relation till kvinnan. Jag frågar henne om det går bra för hennes del att vi kör via kontoret och att jag bara springer upp och hämtar en sak som jag glömt. Det går bra. Vi kör dit. Jag springer upp och hämtar remissen medan kvinnan sitter kvar i bilen. Jag är borta i högst två minuter.

När jag har satt mig i bilen igen säger hon;

- Tack.

Jag känner själv hur frågande jag ser ut. Då säger hon;

- Tack, för förtroendet. Du lämnar mig här i bilen med nyckeln i. I baksätet ligger din väska med plånbok och andra viktiga saker. Jag är psykiskt sjuk och du litade på mig.

VALSEN

Jag brukar ofta besöka en svårt psykiskt sjuk kvinna. Hon har inte alltid så lätt att förmedla sig med omvärlden. I bland blir hon så frustreerad att hon får aggressiva utbrott.

En dag när jag kom dit märkte jag att hon var missnöjd. Det hjälpte inte att jag kom, utan hon blev ännu mer upprörd. Då fick jag en idé.

- Kom så dansar vi lite sa jag.

Så tog vi och dansade lite vals på köksgolvet.

Det bröt ilskan och hon började skratta. Efter den gången tar vi oss en svängom ibland.

BINGOUTROPAREN

Jag träffade dagligen en medelålders man som är alkoholist. Han sökte sig till våra möteslokaler varje morgon. Vi samtalade och lärde till slut känna varandra ganska väl.

Efter en tid nämnde mannen att han ville försöka sluta dricka, men att det var så svårt för att han inte hade något att göra. Alla hans vänner hade också problem med drickandet. Jag funderade på vad vi skulle kunna göra för att han skulle få motivation att sluta med sitt missbruk. Vi pratade vid flera tillfällen och en gång föreslog jag att han kanske skulle kunna vara bingoutropare. Han var tveksam men efter ytterligare ett par veckor nappade han på den idén och vågade prova.

Mannen slöt upp till en bingoträff och jag presenterade honom för alla bingospelare. De andra bingospelarna rynkade på näsan och viskade kommentarer till varandra att skulle han, den där missbrukaren som de sett i centrum, ta hand om bingon. Det var inte särskilt uppskattat. Han var redan dömd i deras ögon. Jag argumenterade för att alla måste få en chans och att bingon skulle kunna vara det som gjorde att vågskålen tippade åt rätt håll för den här mannen.

Mannen var själv orolig och upplevde starkt det de andra hade uttalat. Jag försökte uppmuntra honom genom att säga att jag litade på honom och att han som alla människor har rätt till en ny chans i livet. Jag insisterade på att han skulle klara uppdraget galant.

Jag skötte betalningen från alla spelare och därefter lämnade jag honom i bingogänget efter tydliga instruktioner om hur allt fungerade och hur han skulle göra.

BINGOUTROPAREN fortsättning

Efter en tid blev han mycket uppskattad av de andra bingospelarna för hur han skötte sitt uppdrag. Alla gladdes åt att han var där varje vecka och han växte och började tro på sig själv. Han berättade för mig att han kände sig sedd, hörd och bekräftad nu, för att han var han och inte som den där missbrukaren.

Under åtta månader höll han felfritt i bingon och tog fullt ansvar för den. Sorgligt nog trillade han tillbaka i sitt missbruk och slutade komma på bingon. Alla saknade honom och alla hade sett vad han gick för och att man inte ska döma någon på förhand.

KLOCKAN

Det fanns, under en tid, en man där jag jobbade som inte hade någon tidsuppfattning. Han blev väldigt arg och ledsen för att han hade svårt att veta när han skulle gå hem, när det var dags för mat och liknande. Mannen ville inte visa för andra att han inte kunde klockan och oroade sig ofta över att han skulle bli för tidig eller komma för sent. Jag frågade honom om han ville prova ett tidsur som talar om klockslag och när det är dags för olika aktiviteter. Men han svarade mig bestämt;

- Nej, jag vill inte att det ska synas att jag är annorlunda. Jag vill ha en vanlig klocka på armen och väggen.

Jag funderade på hur jag på ett bra sätt skulle kunna hjälpa honom och kom plötsligt fram till en lösning! Jag satte upp enkla och stora bilder på klockor där visarna var fästa på olika tider då mannen hade olika aktiviteter. Mat visades med en bild på hur visarna ser ut klockan 12.00, fika klockan 14.00, hem klockan 15.30 och så vidare. Han lärde sig snart hur visarna skulle stå för de olika situationerna i hans dag. Ibland är det enkla det bästa.

LUDDER BERÄTTELSE

Det är alltså jag som är Ludde och jag jobbar oftast i grupp ett. Jag är alltid glad och älskar att stå i centrum. Sedan jag var liten har jag jobbat med äldre personer. Ofta blir de så glada när de ser mig att de gör saker när jag är med som de andra i personalen aldrig kunnat övertala dem till.

Jag berättar gärna hur gammal jag är och vad jag heter. Samtalsämnen om mig tar aldrig slut. Ibland kan jag få samma frågor flera gånger. Det kallas för demens när man upprepar sig. Men matte och jag svarar och låtsas som inget har hänt, för det är ju det som är charmen med jobbet. Glömma gör vi ju lite alla till mans.

Första herren vi går till på morgonen heter Bosse. Bosse blir alltid så glad när jag kommer. Han brukar ge mig ett smörgåsrån. Jag vet exakt var han förvarar rånen. Bosse och jag brukar prata jakt, det är vårt stora gemensamma intresse. Medan vi pratar och gosar gör matte lite småjobb och sen går vi vidare.

Nästa herre vi går till är lite tuffare. Han skojar alltid med mig och kallar mig för den farliga vargen. Ja, han är lite tuff men då brukar jag slicka honom mellan tårna, för där är han kittlig, då smälter han och börjar skratta.

Sen är det dags att gå hem till min favorit. Får man ha favoriter förresten? Ja, det tycker jag man får ha, för jag jobbar ju ideellt och Sune är verkligen min favorit. Vi funkar bra ihop. Det sa bara klick när vi möttes första gången. Man kan säga att Sune är min extrahusse. Vi brukar ha killsnack. Sune säger också att jag är precis som en människa. Vi kan prata om allt. Sune blir glad och upplivad av mig och han är så snäll och kallar mig för älskling till och med. När jag fyllde två år gick Sune upp extra tidigt och förberedde min födelsedag med tal och massor av hundgodis. Han hade också köpt ett tuggben i present. Sune säger ofta att han saknar sin fru men att det hjälper när han får klappa och gosa med mig.

På eftermiddagen går jag till några damer som också är glada i mig. De älskar att fika och personalen brukar ordna kaffekalas och bjuda på semlor, våfflor eller paj. Ibland kan damerna gräla om vem som ska få mata mig med fika, men ofta säger någon klok person till att jag inte får äta för mycket fika. Det tycker min matte är bra!

Så ser en vanlig dag på jobbet ut för mig.

ATT FÅ SKRIKA EN STUND

Jag arbetar på ett boende för ensamkommande flyktingbarn. Till boendet kom en ung person som mådde mycket dåligt. Ingen av personalen lyckades få någon kontakt med honom och han ansågs som allmänt svår, som ett omöjligt fall. Jag bestämde mig för att göra ett försök. Vid varje arbetspass sökte jag kontakt. Jag gick in på hans rum, frågade hur han mådde och om han ville komma upp. Reaktionen blev oftast att han skrek att jag skulle gå ut.

Efter tre veckor av försök kom en av de andra ungdomarna på boendet upp till mig och berättade att den pojken jag arbetat med ville prata. Vi tre åkte ut till havet. Vi satte oss på en sten och tittade ut mot vattnet. Efter en stund tog pojken min hand och en liten stund senare började han gråta. Han grät länge och jag sa att allt han hade i sig måste få komma ut. Jag föreslog att vi skulle skrika ut det. Tillsammans började vi skrika och vi höll på i cirka tio minuter. Efteråt var han mycket lugnare och vi kunde äntligen börja prata med varandra.

Pojken ville inte ha någon annan professionell hjälp, så vi fortsatte att åka iväg för att gråta, skrika och prata. Med tiden började han må bättre och öppnade sig mer och mer för världen. Idag bor han i eget boende och klarar sig bra. Jag tänker att rätt person på rätt plats i rätt tid och att våga stanna kvar och vänta in, är två saker som betyder mycket.

DET LÅNGA LÄKARBESÖKET

Jag var ganska ny som kontaktman åt en man. Mannen hade fått en läkartid och jag skulle skjutsa honom dit. Jag väntade under hela besöket eftersom han led av kraftig ångest. Besöket drog ut på tiden. Efter en och en halv timme var vi klara att åka därifrån igen.

På vägen tillbaka till mannens hem så säger han;

- Du väntade på mig under hela besöket. Du lämnade mig inte, utan väntade på mig hela tiden.

Även flera år senare kan han ibland ta upp hur fantastiskt det var att jag väntade på honom hela tiden, fast läkarbesöket blev så långt.

DEN BÄSTA SOC-TANTEN SOM FINNS

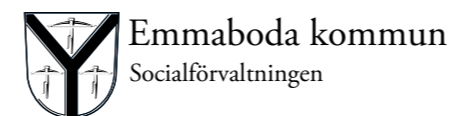
Ofta i arbetet med missbrukare och de med psykisk ohälsa stöter vi på personer som uppfattas som farliga och omöjliga att arbeta med. Jag hade träffat Peter under en längre tid. Många på kontoret var rädda för Peter, en rädsla som jag inte delade. Jag hade lyssnat mycket och väntat mycket. En dag inträffade ett möte som gjorde att vår relation förbättrades.

Peter kom till kontoret och skrek och domderade i väntrummet. Jag bestämde mig för att få slut på det och skrek tillbaka.

- Nu sätter du dig ned och håller tyst!

Peter satte sig ned och blev helt tyst. Efter en liten stund gick det att lugnt prata om vad han var arg på.

Efteråt har Peter sagt till andra att jag är den bästa Soc-tanten som finns.

TEXTER PERSONALEN PÅ SOCIALFÖRVALTNINGEN I EMMABODA KOMMUN FOTO
KEVII: KEVIN & EVA JOHNSTON TRYCK ÅKESSONS GRAFISK FORMGIVNING BJÖRN
BOODE EMMABODA KOMMUN © EMMABODA KOMMUN 2013

Emmaboda kommun
Socialförvaltningen

www.emmaboda.se

2013